

FOLKETINGET

Initiativ 4: Ret til to døgn barselsophold eller hjemmebesøg for førstegangsfødende

Initiativ

Der er med fødselsaftalen fra 2022 aftalt et initiativ om ret til to døgn barselsophold eller hjemmebesøg for førstegangsfødende. Initiativet indebærer, at førstegangsfødende har ret til to døgn barselsophold på hospitalet eller hjemmebesøg ved udskrivning inden for 24 timer efter fødslen. Initiativet skal bidrage til at sikre en ensartet kvalitet i efterfødselsindsatsen på tværs af landet samt sikre trykthed, støtte og faglig vejledning for familierne i de første dage efter fødslen.

- ./ . Til initiativet blev der afsat 9,2 mio. kr. i 2022 og 18,4 mio. kr. årligt fra 2023 og frem (2022-pl), jf. bilag 7.

Tidsplan

- ./ . De afsatte midler udmøntes løbende via bloktilskudsnøglen til regionerne, som står for implementeringen af initiativet. Aktstykket blev godkendt af Finansudvalget den 23. juni 2022, jf. bilag 14.

- ./ . Indenrigs- og Sundhedsministeriet har indgået en monitoreringsaftale med Danske Regioner, hvori det fremgår, at Danske Regioner vil fremsende en kvantitativ og to kvalitative opfølgninger på implementeringen hvert år, jf. bilag 9. Opfølgningerne er løbende blevet forelagt Folketingets Sundhedsudvalg.

- ./ . I Danske Regioners opfølgning fra foråret 2023 fremgår det, at regionerne var i gang med at implementere initiativet. Af den anden opfølgning fra efteråret 2023 fremgår det, at alle regioner fuldt ud havde implementeret initiativet inden for de rammer, der er til rådighed for de enkelte regioner og de enkelte fødesteder, jf. bilag 10-11.

'Evaluering af retten til to døgn barselsophold eller hjemmebesøg for førstegangsfødende', udarbejdet af konsulenthuset Accenture i oktober 2024, konkluderer, at implementeringen af retten til to døgn barselsophold er fuldt implementeret 19 ud af 20 fødesteder, mens

- /. retten til hjemmebesøg er fuldt implementeret 13 ud af 20 fødesteder, jf. bilag 8.

Risici

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har ikke kendskab til, at der er risici forbundet med at implementere initiativet.

Afvigelse og årsager

- /. Med aftale om udmøntning af midler til fødselspakken 'En god start på livet' (2022) afsatte aftalepartierne 1 mio. kr. (2022-pl) til en evaluering af retten i 2024, jf. bilag 7-8.

Evalueringen, foretaget af Accenture i oktober 2024, viser, at retten til to døgn barselsophold for førstegangsfødende er fuldt implementeret på 19 ud af 20 fødesteder, mens retten til hjemmebesøg ved udskrivelse inden for 24 timer er fuldt implementeret på 13 ud af 20 fødesteder.

Af evalueringen fremgår det endvidere, at de væsentligste årsager til variation i implementering af retten til hjemmebesøg vedrører fleksibilitet, fødestedets udgangspunkt, forskelle i optageområde, varierende tilgang til implementering og øvrige forhold, såsom lokale og regionale barrierer.

Fx har Region Sjælland ikke mulighed for at tilbyde hjemmebesøg som alternativ til to dages barselsophold, hvilket bl.a. skyldes store geografiske afstande. Region Sjælland planlægger dog, at tre afdelinger i løbet af 2024 vil tilbyde mulighed for virtuelle hjemmebesøg til de familier, der går hjem inden for de første to døgn efter fødslen.

Opnåede effekter

Den forventede effekt af initiativet var at give familier den nødvendige støtte i den første tid efter fødslen og øge trygheden forbundet med fødslen. Initiativet skulle også bidrage til en ensartet kvalitet i efterfødselsindsatsen på tværs af landet.

- /. Den tidligere omtalte evaluering viser, at fagpersonalet og afdelingsledelsen oplever, at retten til to døgn barselsophold isoleret set giver øget tryghed og støtte blandt dem, der bruger den. De fremhæver samtidigt, at retten til to døgn barselsophold ikke er

fagligt begrundet og begrænser personalets prioritering og tilrettelæggelse af arbejdet.

./ . Evalueringen viser også, at på de fødesteder, hvor hjemmebesøg er implementeret, oplever fagpersonalet og afdelingsledelsen, at retten til hjemmebesøg isoleret set giver øget tryghed og støtte blandt dem, der bruger den. Fagpersonale og førstegangsfødende fremhæver, at hjemmebesøg kræver den rette forberedelse, både for fødende og fagpersonalet, og generelt oplever afdelingsledelsen og fagpersonalet, at de ressourcer, der bliver bundet på at efterleve retten, kræver en tilstrækkelig mængde af førstegangsfødende, som ønsker hjemmebesøg, da det opleves logistisk og organisatorisk udfordrende at forvalte retten til hjemmebesøg, jf. bilag 8.

Anden relevant information for Finansudvalget

Implementeringen af initiativet forudsætter, at der er den fornødne kapacitet på fødselsafdelingerne, hvorfor initiativet kan ses i sammenhæng med initiativerne om rekrutterings- og fastholdelsespakken og 100 flere ansatte (årsværk) til fødeafdelingerne.

Det bemærkes, at sygehusene ikke har mulighed for at registrere, om kvinderne er blevet tilbudt retten til to døgn's barselsophold, hvorfor Danske Regioner i deres opfølgninger i stedet har registreret den gennemsnitlige indlæggelsestid. En opgørelse af implementeringen af rettigheden alene baseret på data om indlæggelsestid, giver dog ikke et præcist billede af implementeringen. Implementeringen af initiativet skal derfor ses i sammenhæng med de kvalitative redegørelser.

./ . For uddybende information henvises der til bilag 8 og 10-12.